Kinder Torah. Parashas Vayetze

Sweet Dreams

 $m{H}$ elp me! Help me! Help! Help!"

Avi's father hears screaming coming from his son's bedroom. He burst in the door.

"What's happening Avi? Are you okay?" "Where am I? What is happening? I was in terrible danger. I cried out for help. Then I woke up.'

"Calm down, Avi. It was only a dream." "Baruch Hashem, Abba. But it was so frightening.

"I can just imagine, Avi. I have had a few nightmares myself. However, I followed a simple piece of advice and they stopped." "What was the advice, Abba?"

"It actually comes from the parashas ha'shavuah, Avi. Rav Yonason Eibushitz has a fascinating explanation of the verse, which states that Yaakov awoke from his sleep (Bereshis 28:16). He had been dreaming about a ladder with angels going up and down. The Medrash (Bereshis Rabba 68:14) interprets the dream as foretelling of the four golious (exiles). Ordinarily, one would say that this is a bad dream. However, there is another Medrash (69:7) which explains that it could not have been a bad dream."

"Why not, Abba?" "Because Yaakov Avinu learned Torah before he went to sleep. The verse states that Yaakov Avinu awoke from his sleep. The word for sleep is 'mishnaso.' The

Medrash points out that Rebbe Yochanan added the letter 'mem' and therefore read the word 'mimishnaso' – from his learning. This learning prevented bad dreams." What is the source for that, Abba?"

"The Gemora (Berachos 14a as explained by the Mahrshah) relates that who saturates one himself with Yiras

Hashem by learning Torah before he goes to sleep will not suffer from scary dreams

"That is wonderful!"

"There is more. I once heard Rav Shimshon Pincus give a good piece of advice to use those hours of sleep productively. Do teshuva before going to sleep. Our neshamos (souls) are judged during the time when we are sleeping. A few moments of teshuva can turn sleep time into a period of forgiveness for our sins." "Wow."

"He also said that if you go to sleep thinking about a kasha (difficult point in the Torah that you are learning), you may wake up with teretz (answer to the kasha)."

"Fantastic!"

"Therefore, Avi my dear son, take some time to learn Torah before you drift off to sleep. It will give you more than you ever dreamed of.

Kinderlach . .

What do you think about as you lay your head on the pillow? I have a suggestion for you. Think about Hashem and His Greatness. He wrote the Torah, which is broader than the heavens and deeper than the sea. Think about the sugya (Torah subject) that you learned today, and its difficult points. This Torah learning can help prevent bad dreams. Think about what you did during the day. Did you make mistakes that can be corrected? Do teshuva on those mistakes. Follow this advice, kinderlach, and you will awake in the morning physically refreshed and spiritually cleansed. You may even have the answers to your kashas on the sugya. Pleasant dréams!

The Holy Places

 $\overline{W}$ hat a beautiful morning," Chaim thinks to himself. "I cannot wait to get to the Beit HaKinesset and thank Hashem for everything that He has given me, including this beautiful day.

Chaim reaches the door of the Beit HaKinesset, walks in, takes a siddur, proceeds to his regular seat, and dons his tefillin. He prays the Pesukei D'zimra and Kriyas

with great Shema kavannah. He reaches the beginning of the Shemoneh Esray, and the quiets congregation down to begin the silent prayer. He bows at the beginning of the first bracha, and is suddenly disturbed by an annoying noise. A little boy is loudly munching away

at a bag of potato chips. They sound delicious, but definitely disturb his kavannah. The boy continues chomping away thru Shemoneh Esray until the bag is empty. He reaches up his hands and says, "Abba, I want more." Chaim wonders if anyone is able to concentrate after that. Now the repetition if the Shemoneh Esray begins. Two men start chatting about the news and weather.

"How could they do such a thing?" thinks Chaim. "They are speaking about mundane matters in a holy place.'

The tefillah continues to the end. Two men discuss a business deal while removing their tefillin. Chaim finishes his prayers and walks toward the door. At the back of the room stand two men - a moneychanger and his customer. They exchange money and conclude their business inside

of the Beit HaKinesset. Chaim is beside himself. "What has happened to the holiness of this place?"

03 03 🛞 80 80

 $m{Y}$ aakov) became frightened and said, 'How awesome is this place! This is none other than the House of Hashem'" (Bereshis 28:17). The sefer Eved HaMelech points out that this verse teaches us to fear our holy places. Yaakov Avinu was in the place where the Beis HaMikdash was destined to be built - the holiest spot in the world. It was truly an awesome site, which struck fear into his heart. Similarly, we are commanded to imbue our hearts with fear of our holy places – Bottei Kinesiot and Bottei Midrashim. Why? The Eved HaMelech continues to explain that the true awe is not for the place, rather for The One Who dwells there (so to speak) – The Almighty. He is The One Who commanded us to revere His places where His Shechina (Divine Presence) rests. Respecting these places is really an aspect of Yiras

How do we fulfill this mitzvah? When we are in holy places, our speech, thoughts, and deeds should all be permeated with Yiras Shomayim. We must think and speak only of holy matters. Discussing the news or any other mundane matter violates this holiness. Conducting business there is strictly forbidden. Not only does it lessen the sanctity if the place, it also lowers your own madrayga (spiritual level) of Yiras Shomayim.

 $m{A}$ top expert on education once commented that a child who is too young to understand what a Beit HaKinesset is should not be brought there. He will treat it like any other place and behave like a child. In addition to disturbing the people who are praying, he also lowers the sanctity of the holy place. Worse than that, he mistakenly learns from the earliest age that the Beit HaKinesset is a place to relax, play, and eat peckalehs. This is definitely the wrong attitude to begin with, and will only impair his ability to develop proper respect of the place.

Kinderlach .

Hashem dwells in His holy places. Going there is a privilege. Abba will let you go when you are old enough to appreciate the holiness and behave with the proper respect. When you enter the Beit Hakinesset, you will feel Hashem's Awesome Presence. You will act differently, as if you are in a different world. You will leave that childish behavior behind. This is a place where the Shechina dwells. How awesome is this place! This is none other than the House of Hashem.

חלומות פז

"הצילו! הצילו! הצילו אותי!!"

אביו של אברימי שמע את הצעקות ורץ לחדרו של בנו.

"מה קרה, אברימי? אתה בסדר?"

"איפה אני? מה קורה? הייתי בסכנה גדולה. צעקתי לעזרה, והתעוררתי."

"הרגע, אברימי. זה היה רק חלום."

"ברוך ה', אבא. אבל זה היה כל כך מפחיד!"

"אני יכול לתאר לעצמי, אברימי. גם לי היו חלומות רעים וסיוטים בחיי. אך לאחר שהתחלתי לפעול לפי עצה טובה ששמעתי, הפסקתי לחלום חלומות כאלה."

"מה היתה העצה, אבא?"

"העצה באה בעצם מפרשת השבוע. לרב יונתן אייבשיץ יש פירוש מעניין לפסוק המדבר על יקיצתו של יעקב משנתו (בראשית כ"ח, ט"ז). יעקב חלם על סולם שעולים ויורדים בו מלאכים. המדרש (בראשית רבה ס"ו, י"ד) פותר את החלום כנבואה על ארבע הגלויות. בדרך כלל, היינו אומרים שחלום כזה הוא חלום רע. אך יש מדרש אחר (ס"ט, ז') שמסביר שלא ייתכן שהיה זה חלום רע."

"מדוע, אבא?"

"מכיון שיעקב אבינו למד תורה לפני שהלך לישון. הפסוק אומר שיעקב אבינו התעורר **משנתו**. המדרש אומר שר' יוחנן מוסיף את האות מ', וקורא את הפסוק '**מ**משנתו' – מלימודו. ולימוד זה מונע חלומות רעים." "מה המקור לזה, אבא?"

"הגמרא (ברכות י"ד ע"א על פי פירוש המהרש"א) אומרת 'מי שמשביע עצמו מיראת ה' ולן (כלומר, משקיע עצמו בדברי תורה ויראת שמיים ורק אז הולך לישון)... לא יבהלוהו חלומות רעים'."

"נהדר!"

ועוד – שמעתי פעם מהרב שמשון פינקוס"

זצ"ל עצה טובה כיצד להשתמש בשעות השינה: לחזור בתשובה לפני שהולכים לישון. כשאנחנו ישנים, הנשמות שלנו נידונות. כמה דקות של תשובה לפני שנרדמים יכולות להפוך את שעות השינה לזמן של מחילת עוונות."

"!איזה רעיון מצויין"

"הוא גם אמר שאם הולכים לישון בזמן שחושבים על קושיא בלימוד, אפשר להתעורר עם תירוץ." "הלוואי!"

"ולפיכך, אברימי היקר, למד תורה לפני שאתה נרדם – ואז תקבל יותר ממה שחלמת אי פעם..."

ילדים יקרים . . .

על מה אתם חושבים כשראשכם צונח על הכר? יש לי הצעה בשבילכם. חישבו על ה' ועל גדולתו. הוא כתב את התורה, שהיא "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים". חישבו על סוגיא שלמדתם "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים". חישבו על סוגיא שלמדתם היום ועל החלקים הקשים שבה. לימוד תורה זה בכוחו למנוע חלומות רעים. חישבו על מה שעשיתם במשך היום. האם טעיתם בדברים שאפשר לתקנם? שובו בתשובה על חטאים אלה. אם תנהגו על פי עצות אלה, ילדים, תתעוררו בבוקר רעננים ונקיים מחטא. ואולי אפילו תקבלו תשובות לקושיות שלכם על הסוגיא.

מקומות קדושים

"איזה בוקר יפה," חושב חיים לעצמו. "אני שמח ללכת לבית הכנסת ולהודות שם לה' על כל הדברים שנתן לי, כולל יום יפה זה."

חיים מגיע לבית הכנסת, נכנס, לוקח סידור, הולך למקומו הקבוע, ומניח תפילין. הוא מתפלל את פסוקי דזמרה ואת קריאת שמע בכוונה רבה. הוא מגיע לתחילת 'שמונה עשרה' ובבית הכנסת משתרר שקט, כשכולם מתחילים להתפלל את תפילת הלחש. חיים כורע ומשתחווה בתחילת ברכת 'אבות', אך לפתע הוא שומע לידו קול. ילד קטן יושב ואוכל חטיף מתוך שקית. מקולות הלעיסה נשמע שהחטיף אכן טעים מאוד, אך הדבר מפריע מאוד לכוונה של חיים בתפילתו. הילד ממשיך ללעוס וללעוס במשך כל התפילה, עד שהשקית מתרוקנת. ואז הוא מושיט ידו לאביו ומבקש "אבא, אני רוצה עוד!" חיים תמה אם אפשר

בכלל להתכוון עם כל ההטרדות האלה. חזרת הש"ץ מתחילה. שני אנשים מתחילים לפטפט על החדשות האחרונות ועל מזג האוויר.

"כיצד הם יכולים לעשות זאת?" חושב חיים. "זוהי שיחה של דברים בטלים (לא חשובים) במקום קדוש."

התפילה ממשיכה, עד לסיומה. שני אנשים עומדים ומדברים על סגירת עיסקה תוך כדי חליצת התפילין שלהם. חיים מסיים את תפילתו ופונה לצאת. בירכתי בית הכנסת עומדים שני אנשים – חלפן כספים והלקוח שלו. הם מחליפים ביניהם כסף - בתוך בית הכנסת. חיים אינו יודע את נפשו: "מה קרה לקדושת המקום הזה?"

"ויירא [יעקב] מאוד ויאמר 'מה נורא המקום הזה! אין זה כי אם בית אלוקים' (בראשית כ"ח, י"ז)." בספר 'עבד המלך' כתוב שפסוק זה בא ללמד אותנו לירא מהמקומות הקדושים שלנו. יעקב אבינו היה במקום שבו עתיד היה בית המקדש להיבנות – המקום הקדוש ביותר בעולם. קדושת המקום עוררה בליבו יראה. ובדומה לכך, אנו מצווים לחוש בליבנו יראה ממקומותינו הקדושים – בתי כנסיות ובתי מדרשות. מדוע? ממשיך 'עבד המלך' ומסביר שהיראה היא לא כלפי המקום, אלא כלפי מי ששוכן (כביכול) שם – הקב"ה. הוא שציווה

אותנו לכבד את המקומות שבהן שוכנת שכינתו. כיבוד המקומות האלה הוא באמת סניף של יראת ה'.

כיצד מקיימים מצווה זו? כאשר אנו נמצאים במקום קדוש, דיבורנו, מחשבותינו ומעשינו חייבים להיות ספוגים כולם ביראת שמיים. עלינו לחשוב ולדבר רק בדברי קדושה. שיחה על החדשות או על דברים יום-יומיים אחרים פוגמת בקדושה זו. עשיית עסקאות בבית הכסת אסורה בהחלט. לא רק שהיא מפחיתה מקדושת המקום, אלא היא גם מפחיתה מיראת השמיים של העושה אותן.

מומחה לחינוך העיר פעם שילד שהוא קטן מדי מכדי להבין מהו בית כנסת אין להביאו לשם. שהרי הוא יחשוב שזהו כמו כל מקום אחר ויתנהג פשוט כמו ילד. בנוסף להטרדת המתפללים, הוא גם יפחית מקדושת המקום הקדוש. וגרוע מכך, הוא יטעה לחשוב כבר מגיל צעיר שבית הכנסת הוא מקום לנוח, לשחק ולאכול ממתקים. זוהי גישה שגויה לכתחילה, והבאתו לבית הכנסת בתנאים כאלה רק תפגע ביכולתו לפתח תחושה נכונה של כבוד המקום.

ילדים יקרים . . .

יי שין היידים היידים היידים היימצאות במקומות אלה ה' משכין את שכינתו במקומות הקדושים. ההימצאות במקומות אלה היא זכות. אבא יתן לכם ללכת לבית הכנסת כשתהיו מבוגרים מספיק כדי להעריך את הקדושה ולהתנהג בהתאם. כאשר תיכנסו לבית הכנסת, תרגישו בשכינה השורה שם. תתנהגו אחרת, כאילו אתם בעולם אחר. תשאירו בחוץ את ההתנהגות הילדותית. פה שוכנת השכינה. מה נורא המקום הזה! אין זה כי אם בית אלוקים.